Digitized by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences

MTA
1826 K

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
t. 456

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
t. 456

M. TUD. AKADÉMIA
KÖNYV-
TÁRA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שאלה ידיד לנמין בהדר שיק

עתיר תקוע עתיר דשם, לא אחדל מהודיע לדר כי דעשה בא לפנינו מיהודי א' שירד
מנכסיו זה ימי ונמצאו בירו מעט שנתנו לו משל הקדש בריבית קצוצה על משכונו, ועתה רוצה
לפרוע הקרן ולקבל משכונותיו, ונבאי ההקדש מחזרין להוציא מידם הריבית בריינ' במדרש כי
משלם היה הדינהן פה להלוות מעות ההקדש בריבית י' לבבר, ואבינה בבותבי חדשי נם
ישנ' הבימים בית יוסף בשור יד סי' קס ולא מצאתי סליוכות לדינהן זה כי אפי' הרשבא חתם
דבריו במדרו ולא לא לדעשה אני אומר וכו', מדינם קצת מחברי חשבו דבין שבבר פשט
דינהן זה, הבא ליטול מעות מן ההקדש בהלואה כיון דידע הדינהן לפרוע י' לבבר הוי כאלו
נדר וחייב לשלם, ולא יכולתי להודות להם דאדרבא מיפבא מסתברא שאם לא היה בזה
שום דינהן היה הלוה מתנה עם הנבאין בפירוש והוי בטדר, אבל עבשיו דהבא ללוות
לוה סתם על דעת הדינהן, הלא לעשן נדר דברי שכלב מינם דברי. ותו דאם מדת
הוא שהדינהן הזה ישנ' נראה דאינו אלא דינהן טעות ורמוי לבטלו כי די והותר להלוות
מעות ההקדש לישראל במבק ריבית, ועתה נפשי תניל לשרוע דעת רעבתי בזה
אם ישלה בשורות מועטות שלא יפבר על דר בתיבתן ובזה אפי' מרן וכו'
שרואל מרקוולטי.

תשובת הנמין הנ"ל

לאמר הה המלוך בהדר שרואל מרקוולטי יצ"ל וכו' בדבר מעות קפת עני
להלוותם בריבית קצוצה, אין ספק כי רוב הפוסקי' מסרוהו ובעל הטורי יד סי' קס
רבאו לכין פשוט בלי חולק, אבל מה נעשה וקדמונינו נהנו בו היתר. ורמשי הדיינה
פה מתנו לקחו מעות עזבון בדר חיים ז"ל ונשתעבדו לפרוע ריוח קצוב לבל שנה
ושנה. וכן לעני אי מסך מעות. ובל זה היה בעצת והסכמת חבמי הנליל, והנמין
מא ז"ל היה הנזכר מעלה ומעלה והחזיק חשבון צודק מהריוחים ובידי הפנקס בתוב
מכתובת ידו. נם בפעדו נהנו בן מימי' קדמוני' ומא הנמין ז"ל היה עם נזבריו
ההקדש, וכדאי הוא הרשבא לסמוך עליו, ואם הוא אומר דבריו להלכה ולא לדעשה
היינו דוקא בחקוס הלבא דינהן, ושלו' לדבת ידיני מהוכך הנמין שרואל יודא
קצנמילנבונן ויעזיאל ז' פיבריר שדר

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

17

תשו' כסי' צ"ח לדהרש לוריצ'

תשובה אהו' ידידי המשכיל הר' מרדכי בר תנחום יין ששאלת אותי על מנהג
אם להניח תפילין של יד בישיבה או בעמידה מפני שראית הרבה מן
המדקדקים בריקדוק עניות להניח תפילין של יד בישיבה רע אהו'
חדשים מקרוב באו ורוצים להיות מכת המקובלים וממדרשי הנעלמים
ומחלשי הראו לא יכיטו באור הזוהר ולא ידעו מוצאו ומבואו וכוונתו אלא
שכך מצאו בספרי רשבי ורע אהו' שכל רבותיי ואבותיי הקדושים ששמשו
גאוני עולם ראיתי מהם שלא נהגו כך אלא כדברי התלמוד והפוסקים
ואם היה רשבי עומד לפנינו וצווח לשנות המנהג שנהגו הקדמונים
לא אשגחינן ביה כי ברוב דבריו אין הלכה כמותו וכאשר כתב הקארו
וראייה לזה שהוא כתב סורות גדולות ואוהרות נפלאו' שאין לברך
שתי ברכות על תפילין של ראש ושל יד ואנו לא אשגחינן ביה ומברכין
שתים גם הוא כתב המנים תפילין בח"ה חייב מיתה ואנחנו מניחי
ומברכין עליהן ואנו שבני אי אינן מניחין תפילין כלל בח"ה לפי שהר"שבא
בא ובטל המנהג לפי סברתו שתפס דעת ר"י בעל התו' ולא שחשו
לבר לדברי הזוה' ולא תאמ' שהזקני' שהיו לפנינו לא ידעו מהספרי
הקדמונים שנמצאו לע"ע ביד הלומרי' הלא האוגר ד"ר כתב שמצא ג'רינים
בהזוהר וזה שזכרתי אחר מהן וכל הקדמונים למדו דקדק והרבה בספר
ההוא ואפ"ה לא חש לזה כי האמת שהוא עצמו כתב שלא מצא דבר זה
בכל המחברים שראה בימיו ועת' פקח עיניך וראה אם היה בזה ממש
אי אפשר שלא הזכירו שום מחבר אחר גם לא אישתמיט רמז בתלמוד
בבלי וירושלמי ספרא ופסיקת' ואלתות ויפה כוונ' הקארו שהביא
הרבה דברים מהזוהר וזה לא הביא כי לא חש לזה ועוד רע שכוונת
רשבי לחלק תפילין של יד משל ראש וכאלו הן בנויין על שתי יסודו
שתפילין של יד הוא רמז לתפילה מעומד ואזיל לשעמי שכת' ומי המניח
תפילין בח"ה חייב מיתה משום שתפילין של יד הוא הרמוז לה ושל ראש
רמז לשבתות ויט ואנחנו אין חוששין לזה אלא שתיהן עניין אחת
הוא וקשיר א היא אלא שזהו כנגד הראש וזהו כנגד הלב ומי שבא
לדרוש ידרוש אבל האמ' יודה דרכו ומי שלא ידע להשיג סוד' על
הנכון בקל יבא לקצץ בנטיעו עוד מצאתי בליקוטי שצרי' להניח
תפילין בעמידה ראין לך דבר קדושה יותר מזו ועוד שרוא' לעב'
העומ' לפני רבו ומקבל עליו חותמו העשויה לעבדות ולא חילק בין
יד לשל ראש וגם משמע להריא שיעמוד מיד ויקבל חותמו שעיקר
חותם תפילין של יד שני כחותם על זרוע לכן אהובי אל תלך בדרך
אתם ואין לך עסק בנסתרות המתהרים בחידושי' כאלו הן יודעים
ומבינים רז תורה וצפונה והלואי שידעו הגלוים מה יפה כח של
רבי שמשון מקינון אחר שלמד סתרי הקבלה אמ' שהוא מתפלל
כתינוק בין יומו ו"ל עוד אומר לך שקבלתי מחמי הגדול מהדר
קלונימוס ז"ל שקבל מהחסיד הגדול מהדר דניאל ז"ל שהיה תלמיד

ורבי עד שיהו אילמין ומשתמשין בשתי ידות, ורבי יהודה אומר עד שיהו חרשין, שאין מדברין

ורבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון אחד מהן שיהו חרשין, שאין מדברין

ואחד מהן שיהו סומין, שאין רואין

ואחד מהן שיהו חגרין, שאין הולכין

ואחד מהן שיהו שוטין, שאין יודעין

ואחד מהן שיהו קטנים, שאין יודעין

אלו הן שנים שהן כאחד מזיקין ושנים שהן כאחד משלמין

השור והבור והמבעה והאש

השור נגח את הפרה והפילה ומתו הוולד והפרה

השור נגח את הפרה והפילה ומתו הוולד והפרה

השור נגח את הפרה והפילה ומתו הוולד והפרה

SHANGHAI LIBRARY

כתב שני כתבתי לנאון הגלי בנדון הגלי

דברי כי חכם חן ראיתי ושלחתי כי לה מאד ראוי לקבוע מעשה לדורות כתלת סבי ולה נסי
בטעמי לשבח שנתנה מע' אל החק הקבוע בתקוות אלה מקדם, ובנבולי ותנאי הראוים לו,
אמרם לדין יפה הייתי מסתיע ממה שפי' ר"ת של ואי שייך בברנא לא מצי מעבב משום
דמדברי מוכח שמשורת הדין לא מצי בני העיר לומר אל הבא לדור או תפרע בחובות
הקודמי או תצא מן המקום, וזה מקדקת מעמדו מבאן ואילך, ועוד אמר דלהכי נהנו
הקדמונים חרם של ישוב לבוך על פיו לא עם הדין, יצא לנו מזה בנדון דידן שאין לנו
בה לבוך בחובות הקודמי לא משורת הדין ולא עם הסכמת הקהל בזון שאין בה חרם שאלו
היה בה חרם הוה ליה בחרם של ישוב שבופין על פיו, ונסתיעתי ג"כ מדברי הדשבא שהבי
הריבש לא בתחלת תשו' תעג' כמו שחשב כ"ת, רק בסופה, שהבימם הריבש להוכיח דמשורת
הדין אין להטיל חובות הקודמי על הבאי לדור ובהא ודאי לא פלוני, וכל זה להלכה, אמרם
למעשה, דברי של מר סיעיהם ועליהם מסמיך ובטחתי שיסכימו חברי עמי, ואני בקול
תורה אזמרה לשם מדו בנמלי עלי והיו עוד ולבי פוע לשרתך מלבי בכל אשר תצוני
ולשלם ועד עולם ומוצא מעיניתך חוצה להבין ולהורות, סמרו יו לספי שמה
שמואל מרקוולטי.

ט"ו

תשובת הנאון הגלי שנת

שלו' למר ולתורתו, הן אמת חפצתי, ע"ב אמרתי מרוצה עד איש האלקי בשורתי אלה
ועד שם ועד שם להודיעו שינעתי ומצאתי תשו' הרשבא שרמז אליה כ"ת, ויפה כיון מר
להבנא מרנה רמיה לגבות הבאי לדור שמה, אך אמרנה הדאיה שהבאה מע' מרה שפי' ר"ת
כבר אמרתי שאפשר לפקפק עליה ולא רציתי לשרות בה ברנא כיון רבלאו הכי איבא סמובו
למיסמך עליהם, אמרם בראותי שנכספה נס כלתה מע' לרעת דעתי, הואיל ואתא לידן
ניחא בה מלתא, וזה שאפשר לומר דר"ת לא נקט לישנא מבאן ואילך כדי שנמיק מינה
שאינו מחוייב לישא בעולי הקודמי עם שאר בני העיר, דלעולם אימא לך דמחוייב הוא
כשאר בני העיר, כיון שבא לירד לאומנות להוא בר מתא, ולה דנקט מבאן ואילך
לאפוקי מדה שיוכל לפרש, ואי שייך בברנא היינו דאיהו נמי קודם בזמו לשם לירד
לאותו אומנות, היה פורע ונותן כסף נולנלתו לאותו שר העיר כשאר בני העיר,
לאשה סבה שהיה, דהשתא לא מצי מעבב ד' אבל כשהיה פורע בה שעבר אלא עבשיו
בדאתא לירד לאותו אומנות אמר אבוא כאן נס אני ואשא עמכם בעול, הוה אמינא דלא
מצי למימר הכי ומצי לעבב, קמלן דאפי' הכי לא מצי מעבב, ודי בהכי שמבאן ואילך דוצה
לישא בעול עמהם אע"ג דלא נשא עמהם בה שעבר, וזה שאמר שדוצה להיות שייך
בברנא וכו' מבאן ואילך כלו' הנס שלא היה נושא עמהם בה שעבר, ואי להכי נתכון ר"ת ודאי ליבא
לדיוקי מינה בדדייק מר ואין הדבר צריך לפנים, אפסיק בחלון ואתחזן אל ה' יחזיק במעזו ונדיל
בסאו לדוד דודי, ועיירא דמן חברוא אהו הנרצע לשרת אבינדור ציוירא

ט"ו

דברי הנאון במהרר שיק בנדון הגלי בשולי כתב במהרמא הגלי

מלתא דמבעי ליה לעמיתי הגלי בפי לשון ר"ת ואי שייך בברנא מבאן ואילך, לא מצי
מעבב, הוא פשוט דלא בא כ"א לאפוקי מפי' רש"י ז"ל וסיעתו שפירשו דוקא דשייך בברנא
קודם בזמו אז לא מצי מעבבי, אבל בבא לעיר א"ה ודוצה להיות שייך עמהם בברנא מבאן
ואילך, מצי בני העיר לעבב עליה מדינא, ור"ת חולק עליו בפי' זה, והמדרבי פי' לא
יחפור מבינא מבימסך וז"ל דאיתי שפי' ר"ת ואי שייך בברנא דמתא שרוצה להיו שייך
ובו', ראה זה חדש פי' זה בעינו, ולר"ת הוצרכו קדמוני האשכנזי לתקנ' חרם שאל
ישוב, דלרשי מדינא מצי מעבבי, לעיין מר בטור חהמ סוף סי' קנ"ו ושם יתיצא
הכל באר היטב, דברי יחזיק לאהבה שי' קצנאילנבוגן

נא

שאלה מרט לנאון הגלי

לא יעלם מהרר בבו' הורך מלבי כי כימי' האלה בפי' המספר לי ראנשי קק מיטאלימים פה
בא ליר פרנסי הקק הנ"ג נר של כסף אשר קצתם אומרי' השמיש של [redacted] ודאי וקצת אומרי
ספק, ואשיב שואלי דבר, הרחק אין הבעור, אמרם עם הוראת הריוחר שבהם עשו
דבר מבינא לידי שחוק והתול, בי הבשיהוה בלהבת אש שלקש כאלו היה כלי לאנול בת
ונשתמשו מרט בב"ה, אשר על זה אוחילה לדבר ימיר עינו אם שניתי בעינן אסורו אז
יחזק בלעשו להשיב רבים מעון, אמרתי נר זה אם הוא ודאי תשמיש של [redacted] לא
תהא המכירה בטול, דהא אפי' לדר' בפי' ישראל בצורך בתי מחלקת אבל לצורך ישראל דמרי
לצורך ישראל דבר הכל בטל, הבא לאו לצורך גבנה, ותו אפי' יונח דלצורך ישראל גבנה, אז
דלצורך לאו דוקא כרשי, מאן לימא לן דמהני הבטול לעשות מרט תשמיש של קדשה, הלא
מזבח שלא נשתמש בו הדיוט בעינן, והלא קו' בנו של קו' ומה אם מעלי [redacted] דלא שייכי
בטול משום דלבבור מלבי קא לבשי להו אפי' הכי לא יתקנו בהם טליתות ולא שום דבר
מצוה בבהנהות מיימון פ"ג דה' ע"ג (עיין טור י"ד סי' קלט בבית יוסף) מרי דשייך ביה בטול
לא כ"ש, ותו אי אפי' לדבר מצוה אסיר, לדבר קדשה לא כ"ש, ומה נס עתה לפי ספר אנורה
שהבא מהדיל בתשו' כנראה בבית יוסף טור א"ח סי' קנ"ו דאין לקנות מעלי שנשתמש בהן
הדיוט, לתשמיש קדשה, ואיברא אמינא דאפי' יועיל הבטול להשתמש בו קדש, עדין בנר
זה לא יועיל מפני שאמרו תחלה לקנותו ובין כך לקחוהו מן [redacted] בהשאלה ואם יקנו אותו
עתה הלא יהיה תשמיש של [redacted] שבא ליד ישראל ואחב בטלו [redacted] דאין בטולו מועיל כלום
כדמוכח בפ' בתרא [redacted] (עיין בהדרבם פ"ג ו"ח ר"ה ע"א) ואי נר זה ספק, ספק ליהוי
ואין מניה חשבו, ספק ספקא לא ליהוי, ואפי' אי הוי ספק ספקא, עדין אין היתרו אלא
להדיוט, כ"ש דרחוק הוא ליהוי אפי' ספק דבלי כי האי צורתו מוכחת עליו דלאו אדם אדעא
שישתמש [redacted] מרט תשמיש הדיוט, הן אלה קצו הדרכי אשר חשבתי מימינו בדרוש, ואם קלעתי
אל השערה בשערי צדק, הנה השואלי הנ"ג עשו של ימין מכה, ואני בחסדך בטחתי תוריעני
אם דרך עוצב בי ודבר מעבת יקום לעולם [illegible] א"ח של סבות שלי שמואל מרקוולטי

פרשת כלאי הכרם ג"כ מן הכתוב הזה

ואת הזרע אשר תזרע וגו' פי' אחר שהזהיר שלא יזרע בכרמו שני זרעים, הזהיר שלא יזרע זרע אחד בשני מקומות בכרם, ואמר לא תזרע כרמך כלאים, ואמר ג"כ לא יעלה עליך בגדי כלאים שעטנז יחדו, ואמר ג"כ כלאים לא יהיה לך, ואמר ג"כ לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, ואמר ג"כ לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו, ואמר ג"כ לא תכסה עליהם בגדי כלאים בהיותם עליך, ואמר ג"כ לא תקח מן הבהמה ומן העוף, ואמר ג"כ לא תבשל גדי בחלב אמו, ואמר ג"כ לא תקח אם על הבנים, ואמר ג"כ לא תקח אם על הבנים, ואמר ג"כ לא תקח אם על הבנים

AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

68

A
456.

456

[illegible]

לי קוטי

שות ושירים

להרי שמוט ארקיוולטי

Mètre 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

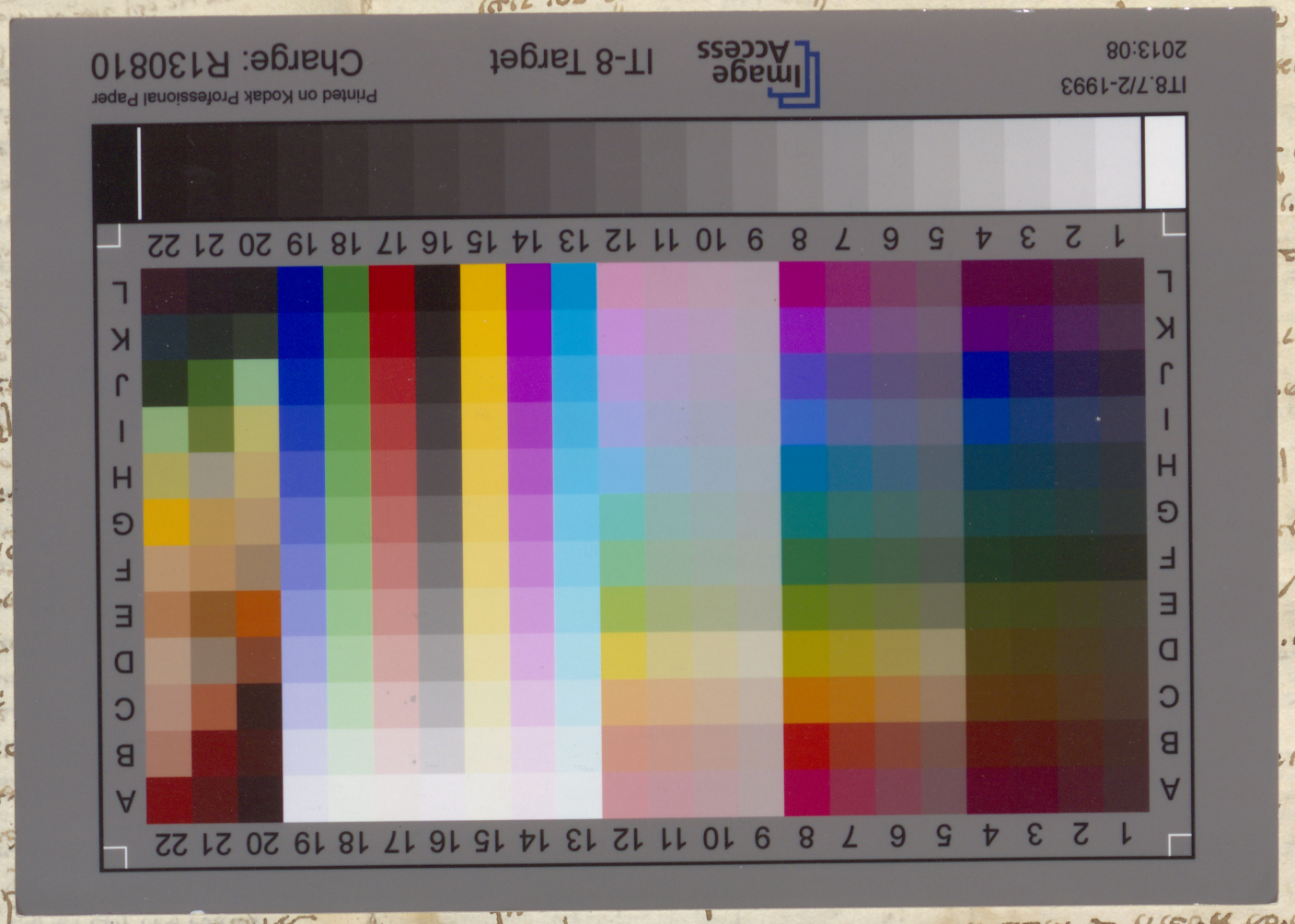
IT8.7/2-1993
2013:08
Image Access
IT-8 Target
Printed on Kodak Professional Paper
Charge: R130810
A B C D E F G H I J K L
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22